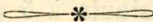

LENTOKIRJASIA TYÖVÄESTÖLLE I.

ÄÄNIOIKEUS-ASIA

TYÖLÄISNAISTEN KANNALTA

MYYDÄÄN SUOMEN TYÖLÄISNAISTEN
LIITTOHALLINNON HYVÄKSI.

HELSINGISSÄ,

TYÖVÄEN KIRJAPAINO 1903.

Suomen Työläisnaisten Liittohallinnolta

Wiipurissa, Kullervonkatu 19,

on saatavana:

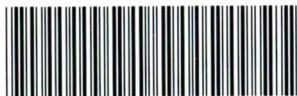
**Toisen Suomen työläisnaisten edustajakokouk-
sen Pöytäkirjoja à 40 p.**

Äänioikeus-asia työläisnaisten kannalta à 5 p.

Sananen työväenasiasta à 5 p.

Sananen ompelijattarille à 5 p.

TYÖVÄENLIÍKKEEN KIRJASTO
VARASTO

1290602097

Äänioikeusasia työläisnaisten kannalta.

Talvi 1902—3 on ollut tavattoman raskas köyhälistölle. Paitsi luonnon hallaa, joka surkealla tavalla on ki-duttanut vähäväkisempiä asukkaita, on työttömyyden halla kauttaalta koko maamme tehnyt työväestön leivättö-mäksi. Masennetulla mielellä on moni työmiehen vaimo saanut jakaa nälän ja vilun katkeran maljan miehen ja pienten lapsipoloistensa kanssa. Miten moni työmiehen vaimo ja tytär on maallisten huolten murjomana saanut turhaan etsiä selitystä kärsimyksiinsä. Hänelle on sa-nottu: »syntiesi rangaistukseksi nyt kärsit». — Mutta onko tuo lohdutus johdonmukainen, onko se oikeudenmukainen. Eiväthän rikkaat kärsi nälkää, eikö he siis olekaan syntiä tehneet. Kansan huokaillessa he istuvat yltäkylläisten pöy-tien ääreen ja tuhlaavat joka päivä tavattomia summia kalleihin väkijuomiin — likööreihin ja sampanjaan.

Jos meillä olisi käytettävänämme tilastollisia tietoja niin varmaan näkisimme, että tänäkin talvena on taval-lista enemmän nuoria tyttöjä suuremmissa kaupungeis-samme sortunut ammattihaureutta harjoittamaan. Tämän sekä yleensä asiaa perinpohjaisemmin tutkittua, voipi sa-noa, että sisartemme sortumiseen on suuressa määrin vai-kuttamassa köyhyys — ehkä yksinomaan köyhyys. Sillä näiden naisten puutteellinen kasvatusta ja perinnäisyyden (olletikin juoppouden) y. m. sortumista lisäävät seikathan ovat köyhyyden ja nykyisen yhteiskuntajärjestyksen seu-rauksia.

Sanoimme, nykyisen yhteiskuntajärjestyksen. Niin, sillä me ajatteleimme, että yhteiskunnan ei suinkaan tarvitsisi olla sellainen, kuin se nyt on, jos eivät ihmiset sitä aikain kuluessa olisi sellaiseksi muodostaneet. Se on muodostunut lakien kautta, lakien, jotka ovat eri aikoina laaditut ja otetut voimaan. Mutta lakeja uusitaan, muutellaan alinomaa. Vanhoja poistetaan, uusia pannaan tilalle. Kuta kehnompia, yksien eduksi laadittuja ovat lait, sitä surkeampi on yhteiskunta, kuta paremmat lait, sitä paremmin turvattu on silloin kansa.

Miksi emme siis laadi parempia lakeja. Aivan yksinkertaisesti syystä, ettei meillä ole ollenkaan siihen lupaa. Me saamme kyllä luvan totella ja sortua, muuta ei. Sillä meiltä puuttuu valtiollinen valta. — Näin ei kuitenkaan ijankaikkisesti saa jatkua. Siksi tärkeä, siksi sauriarvoinen osa kansasta olemme me, työväki, että tahdomme ihmis-oikeutemme emmekä suostu työjuhdiiksi riistäjien käsissä.

Yksi niitä keinoja, joilla sosialistit tahtovat hankkia sananvaltaa yhteiskunnassa alaluokalle on yleinen äänioikeus. Katsokaammepa lyhyesti, millaiset äänioikeusolot ovat paraikaa Suomessa. — Äänioikeutta on kahtalaista nimittäin *kunnallista ja valtiollista*. Kunnallisen äänioikeuden kautta valitaan edustajat kaupungin valtuustoon ja maalla kunnallisiin luottamustoimiin. Kaupungissa sitten valtuusto ja maalla kunnankokous hoitavat sisäistä kunnanhallintoa, päättäen kansakoulujen perustamisesta, vaivaishoidosta, kunnallisesta veroituksesta j. n. e. Kunnallinen äänioikeus on naisilla, joille tulojen tahi omaisuuden perustuksella on määrätty veroäyriä. Mutta kunnallinen äänioikeus puuttuu paitsi miehiltä, jotka ovat toisen palveluksessa tahi joilla ei ole tulojen perustuksella veroäyriä, kaikilta avioliitossa olevilta naisilta sekä kaikilta vähätuloisilta kuten palvelijattarilta, ompelijattarilta, saunottajilta, tehtaalaisilta j. n. e. Ja kun nämä eivät saa olla mukana yleisten asiain ratkaisussa, ei suinkaan sovi ihmetellä jos he vaipuvat välinpitämättömyyteen ja tietä-

mättömyyteen. Edesvastuuntunne ja harrastus voivat elää ainoastaan siellä, missä on toiminnan tilaisuutta. Mitä oikeutta on yläluokkalaisella yhteiskunnallamme vaatia harrastustamme kunnallisten asiain suhteen, kun meiltä puuttuu kansalais-oikeudet tälläkin alalla. Se kunnallinen äänioikeus, joka on muutamilla virka- ja kapitalisti-naisilla ei ylety meille. Mutta ennenkun voimme toivoa itsellemme kunnallista äänioikeutta täytyy meidän saada valtiollinen äänioikeus.

Siirtykäämme siis puhumaan siitä. Sillä sen saavuttamiseksi on Suomen järjestynyt työväestö ollut viime vuosina ankarassa puuhassa.

Lainsäädäntö maassamme tapahtuu valtiopäivillä, jotka nykyään joka 4:s vuosi kokoontuvat maamme pääkaupungissa, ja joilla uusi laki-ehdotus menee läpi, kun neljästä säädystä vähintään 3 sitä kannattavat. Sellaisena se lähetetään hallitsijalle ja saa lain voiman, kun hallitsija sen vahvistaa. Tällätavoin, valtiopäiväin kautta pitäisi meidän saada ne uudistukset laeissa, jotka katsomme oman olmassa olomme turvaamisen kannalta välttämättömiksi. Jos katselemme, millä tavoin nykyinen eduskuntalaitoksemme on kokoonpantu, niin voimme ymmärtää, minkä vuoksi sen säätämät lait niin vähän vastaavat toiveitamme. Aatelistoon ja papistoon pääsevät edustajat ainoastaan näistä säädystä. Meidän täytyy siis tyytyä raivaamaan työväestölle ja naisille tietä porvaris- ja talonpoikaissäätöyn. Ja sinne päästyämme on helppoa sitten kokonaan muuttaa eduskunta, poistamalla nelijaon, muodostamalla eduskuntalaitos siihen suuntaan kuin jo edistyneemmissä maissa on nimittäin kaksijakoiseksi.

Valtiopäivämiehet *porvarissäätöyn* valitaan jokaisesta kaupunkikunnasta siten, että jokainen kaupunkikunta lähettää *yhden* mutta *jos väkiluku nousee kuuteentuhanteen: kaksi* ja siitä päälle *yhden kullakin täydeltä tuhat* *den tuhannen hengen luvulta*. Vaaliin osaa-ottamaan ovat oikeutetut ne kaupungin miespuoliset jäsenet, joilla on vähintään yksi veroäyri ja eivät kuulu pappis- tahi aatelis-säätöyn tahi ole toisen pestatut palvelijat. Mutta

mitä toivoa onkaan työmiehillä saada näissä vaaleissa ääntään kuuluville. 10 porvaria, joilla kullakin on 25 ääntä voittavat äänestyksessä 225 työmiestä, joilla on ääni mieheen. Porvareilla ja muilla kapitalisteilla, tehtaiden ja talojen omistajilla on nuo 25 ääntä miestä kohti syystä, että ääniä annetaan veroäyrien perustuksella. Jolla on suuret tulot sillä paljon veroäyriä, paljon sananvaltaa äänestyksessä — vaikka olkoon hänellä viisautta puolet vähemmän kuin järkevällä työmiehellä. Se on siis kukkaro eikä järki tahi sivistys, joka tässä määrää. Ja arvaa sen, että tuo eduskunta, jonka rahapohatat laittoivat valtiopäiville, on myös heidän asiansa ja etujensa valvoja. Ja kapitalistien edut ovat aina ristiriidassa työväestön etujen kanssa. Ei tarvitse työväestön odottaa, että ne, joita ovat m. m. viinapohatat olleet sinne äänestämässä, täällä esim. *kieltolakia* puolustaisivat. *Ja sen vuoksi* väkijuomatulva yhä virtaa, musertaen allensa lasten ja äitien, kodin ja kansan kauneimpia toiveita. Olisimmepa me naiset valtiopäivillä, niin olisi toinen järjestys. — Eikös niin!

Samoin on laita talonpoikaissäädyn. Vaali tapahtuu siten, että ensin valitaan valitsijamiehet kuntakokouksessa. Valitsijamiehiä saavat valita ainoastaan ne, joilla on relssitahi perintömaata, tahi jotka pitävät ruununpuustellia tahi kuninkaankartanoa ja eivät kuulu muuhun säätyyn tahi ole maan palveluksessa. Vaalioikeus puuttuu kaikilta tilattomilta, työmiehiltä, kunnallisilta virkamiehiltä kuten kansakoulunopettajilta, lääkäreiltä y. m. torppareilta ja naisilta. Valitsijoita lähetetään yksi kultakin täydeltä 2,000 hengen luvulta. Ja mitä valitsijain äänestämistapaan tulee niin luetaan äänet »uusien eli tasoitettujen manttaalien mukaan». Siis taasen lankeaa voitto vaalissa kaikille suurtilallisille. Pienitilalliset, jotka ovat likempänä työkansaa, vaikuttavat hyvin vähän vaaleihin.

Näin saadaan siis se eduskuntalaitos, joka meillä nyt on, ja jonka sanotaan edustavan kansaa, vaikka sen harva joukko luokkajärjestelmän perustuksella on valinnut. Äänioikeutettujen luku on 200 tuhatta maassamme, jossa

on lähes 2 miljoonaa asukkaita. Aatelissäätö, jossa on noin 700 täysi-ikäistä miestä muodostaa neljännellä osalla sananvallan eduskunnassamme. Pappissäätö, jossa on 1,600 hengen vaiheilla samoin, ja kuten ennen olemme näyttäneet on porvaris- ja talonpoikaissäätö rahavallan käsissä. Se ei siis suinkaan edusta *koko kansaa*.

Menkäämme lopuksi siihen, mikä tässä huutavassa epäkohdassa lähimmin meitä koskee: *Valtiollinen äänivalta puuttuu kokonaan naisilta*. Ei voi olla puhettaakaan, että me kelpaisimme edustajiksi valtiopäiville, jopa edes valitsemaan edustajia. Ja tiedämme siis, että kohtalomme jää täten vieraisiin, meille tylyihin käsiin.

Ja senpävuoksi jäävätkin valtiopäivillä laatimatta ne lait, joita me kipeimmin kaipaamme. Kun prostitutsioonin, väkijuomaliikkeen ja kapitalistisen elinkeinojärjestelmän kautta tehdään asemamme sietämättömäksi, sorrumme me mykkinä. Meillä ei ole mitään sananvaltaa, kun lakeja köyhälistön ja koko yhteiskuntamme elinehdoista laaditaan. Me tarvitsisimme suojeluslakeja, etteivät kapitalistit jatkaisi armotonta riistämistään. Sama palkka naisilla kuin miehillä johtaisi meitä parempaan taloudelliseen riippumattomuuteen. — Mutta sellaisia lakeja ei nyt laadita, kun valta on meidän vastustajiemme käsissä. Näin johtuvat olot sille kannalle, että nykyisen koneteollisuuden vallitessa lykätään miehiä pois työstä ja vaimo polkuhinnalla tekee työtä perhettä elättäen.

Mutta loistavana esimerkkinä siitä, mitä *köyhälistö saa aikaan, kun se on yksimielinen*, on Belgian sosiaalis-
tein vapauden taistelu. Vuonna 1893 pani siellä köyhälistö valtiopäiväin aikana suurlakon ja vaati pois äänias-
teikkoo. Hyvällä ei suinkaan olisi tähän yläluokkalaiset
valtiopäivät suostuneet. Kuvitelkaapas jos meillä kaikki
palvelijattaret, pesijät, ompelijattaret ja muut työläisnaiset
lakkaisivat yhtäkaa työstä vaikkapa vaan pariksi päivää,
niin eiköhän tulisi herroille ja heidän armollisille rouvil-
leen hätä. — Kyllä se niin on, että työväellä valta olisi
jos se ymmärtäisi olla yksimielinen. — Niinpä tässäkin

Belgiassa laskeutui ääniasteikko. Tosin ei yhteen saatu, vaan jäi suurin äänimäärä kolmeen varallisuuden ja sivistyksen perustuksella. Kansanvaltaisempi puolue meillä on esittänyt malliksi tuota Belgialaista järjestelmää. Mutta sekin on vielä puolueellinen. Siispä tahdommekin ääniasteikon tykkänään pois *ja äänestys-oikeuden myöskin naisille*. Pois etuoikeudet! Pois kukkarovalta se on kantamme!

Yksi ääni jokaiselle 21 vuotta täyttäneelle Suomen kansalaiselle sukupuoleen katsomatta. *Välitön* äänioikeus, eikä kuten nyt talonpoikaissäädystä valitsijain kautta. Silloin näemme kehityksen kulkevan siihen suuntaan, jota me toivomme. Silloin myöskin kansan yhteistunne ja sisällinen lujuus pääsee varttumaan, kun ei työntekijäin taajoja rivejä syrjäytetä.

Työväenpuolue on ryhtynyt ajamaan äänioikeus-asiaa läpi perustamalla *lakkorahastoja*, että jos mahdollista jo ensi valtiopäiväin aikana voisimme toivoa voivamme ajaa asiamme läpi. Tärkeätä on siis tehokkaasti avustaa noita lakkorahastoja. Suuren aatteen ajaminen tarvitsee aineellisiakin uhrauksia. Hyvä olisi myöskin entistä enemmän selvitellä tätä kysymystä naisten piirissä, että saisimme aikaan lujan yksimielisyyden.

Arvoisa lukija. Kuten olette huomanneet on tämä asia tavallista suuremmasta merkityksestä meille naisille. — Jos teillä on halu saada todella jotakin aikaan kärsivän köyhälistön: itsenne ja siskojenne hyväksi niin levittää silloin kaikkialle äänioikeusasiasta tietoa. Lukekaa työväenlehtiä ja kirjallisuutta, saattakaa riveihimme lisää väkeä, että joukkomme kasvaisi suureksi, vastustamattomaksi!

Hinta 5 penniä.